

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Előfizetési árak:
 Egy évre . . . . . 10 frt — kr.
 Fél évre . . . . . 5 frt — kr.
 Negyed évre . . . . . 3 frt — kr.
Egyes szám 5 kr.

A lapnak nem részvételtől minden közleményért, Veszélyes hírekért, a szerkesztőségnek bérmentve küldendő.

Előfizetési helyben:
 FRÉGGI K. LAJOS és társai
 OSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésében és a kiadólvaiban
 KUTYAI IMRE könyvnyomdájában és a postahivataloknál

Hirdetési díj:
 Nagy hasábon heti sorért 5 kr.
 Nagyobb terjedelmű és többnapos hirdetések alk. szerint a legolcsóbb árért vételek fel. Bélyegdíj minden külön belgatásért 30 kr.

„Nyitár”-ben megjelenő közlemény minden heti sor 20 kr.

Hirdetéseket felvételre a kiadólvaiban, KUTYAI I. könyvnyomdájában, valamint ZICHREMAN H. könyv. iródjában te.

Név nélkül vagy bérmentesen beküldött leveleket nem vételek. Kéziratok vissza nem adódnak.

Az orsz. függetlenségi párt programja.

(r. e.) Az országos függetlenségi párt programja egyszerre megcáfolta a kormánypart és sajtójának azon czéltatos híreszteléseit, melyek kárörömmel hirdették azt, hogy a függetlenségi képviselőket bizonyos elvi, vagy csak alárendeltebb jelentőségű kérdések szétválasztanák. Csakis ezen hírek megcáfolása végett volt szükség e programra — mert itt, vidéken nem új, de a függetlenségi eszme örök programjához ragaszkodunk s nem tekintjük magunkat egyebeknek, mint első sorban függetlenségieknek. Képviselőink — ismételtük — jól tették, hogy új programot adtak ki; hogy lássa mindenki, hogy a mi pártunk tömör és szétbonthatlan pártot képez!

A program maga igen szerencsés alkotás. Azáltal, hogy a párt neve ezentúl „Függetlenségi és 48-as párt”, Irányi Dániel új helyet foglalhat a pártban, mint Madarász József. Hiszen ha az esélyek kedveznek a függetlenségi eszmének, akkor a 48-asok egy évvel öregszenek és lesznek 49-esek, ha pedig az idő folyama a 48-ik alapra emelne: ez diadala lenne minden magyar hazafinak. Nagyon megfér e két irány az egy hatalmas táborban.

Nagy kő esett le sziveinkről, midőn azt olvastuk programunkban, hogy a függ. párt egészen és osztatlanul hangsúlyozza a delegációk eltörlesztésének szükségét. Ugy látszik tehát, hogy még jelentéktelen töredék sem létezik a pártban, a melyet vágyai a delegációknak nevezett fiók-Reichsrathba ösztönözzenek. S hogy pártunk e programjában újra és igen erősen hangsúlyozza a külön vámtérlet és önálló jegybank, továbbá teljes ipari, kereskedelmi és pénzügyi önállóságunkat: ez igen jó és igen időszerű felelet a trónbeszédnek és Tisza Kálmánnak, ki most még az alku lefolyta előtt sürgeti a lejárt közgazdasági szövetség megújítását s már is Bécs szakmányával veti oda jogainkat és érdekeinket.

Igen szerencsésen, minden eddigi eljárásánál derekábban oldja meg pártunk az u. n. faji és felekezeti igazítások kérdését. Jól hat e megoldás, egyrészt mert nem neveli meg a programot, hogy tulajdonképpen az antiszemizmusról van szó, másrészt azért, mert — most már nem akadályozza a kebelében garázdálkodott filozofia és antiszemita kottériákat — nem kénytelen egyoldalú határozatot hozni. — Vagyis: hangsúlyozza a vallási és faji egyenjogúságot, de viszont intézkedéseket követel az országba özönlő „káros elemek” beköltözése ellen is.

Azonkívül, hogy kellő méltósággal áll elő pártunk sarkalatos elveivel (önálló hadügy, pénzügy és kereskedelem, personál unió), felemeli szavát (szemben a kormány reakcionárius czéltáival) a régi választási rendszer, mint kipróbált ősi intézmény, továbbá a sajtó-, gyűlékezési- és egyesülési-szabadság és esküdtzéki rendszer épen fenmaradása mellett. Horvát- és Tótországgal s a nemzetiségekkel szemben nem dörgedelmes hangú, de lényegben mégis engedékeny szemfényvesztő-politikát ajánl, de hangsúlyozza a jó egyetértést és az egyenlőség és szabadság alapján nyugró méltányosságot. Alapelveink méltóságához minden maradvány, kikel a korrupció ellen s mindenre kiterjedő gondjában foglalja össze nem csak azt, a mit a trónbeszéd futólag érintett, de azt is, a mit elhallgatott; jó közigazgatást, igazságszolgáltatásunk javítását, független bíraskodást, szolgálati pragmatikát, nyugdíjtörvényt, szóbeliség behozatalát; hangsúlyozza a kis- és középbirtok érdekeit, a nép terheinek könnyítését s a munkások sorsának javítását, e gale-megváltást, vizszabályozást, jó utakat

és a főrendiháznak népképviselői alapon való reformját.

És miután mindez intézkedések nem valósíthatók másként, mint békében: a külállamokkal való béke mellett nyilatkozik, elhárítván mindennemű napnyobódási szándékot.

Imé, ezek a lapunk tegnapi számában közölt új program kitünőbb vonásai. Szivünkben üdvözöljük kibocsátását s megvagyunk arról győződve, hogy ezen az ösvényen haladva, országos pártunk működését áldás és siker fogja koronázni!

— Országgyűlés. A főrendiház tegnap délután rövid ülést tartott, a melyen az egyes bizottságokra tegnap beadott szavazatok eredménye hirdettetett ki. Összesen 64 főrendi adta be szavazatát s az eredeti lista csaknem változtatás nélkül keresztül hatolt. A felirati bizottság nyomban megalakult s elnökévé Szilágyi József koronázott választotta meg, a ki tudatta, hogy a főrendiház felirati javaslata e hó 10—11 körül beterjeszthető lesz. A belügyminiszter átíratára, mely szerint ő felsége nevenapja alkalmából e hó 4-én ünnepélyes mise lesz, Schlauch Lőrincz emelkedett föl és ékes szavakkal tolmácsolta a főrendek hódoló érzelmét a királyi ház iránt. A ház elnök helyesléssel kísérte a szathmári püspök beszédét. Végül a legfőbb fegyelmi bíróság tagjai tették le az esküt.

— A magyar iskola egyesület felügyelő bizottsága igen látogatott s főúttal érdekes ülést tartott. Az ülésen Gerlóczy Károly alpolgármester elnököt. Ünnepi színezetet kölcsönözött a gyűlésnek az elnöki előterjesztés, mely az utolsó gyűlés óta az egyesület életében előjövő főbb mozzanatok valóban szép beszéddel vázolta. A terjedelmes s fenkölt irállyal előadott előterjesztés sok örvendétes jelenséget mutatott föl. — A magyar iskolaegyesület által fölkeltett szellem mindenhol, de különösen a nem magyar ajku vidékeken jótékony hatással terjed: egyes vagyonszeres polgárok s jótékony czélú egyesületek siettek adományaikkal előmozdítani az egyesület czélját. A m. államvasuti hivatalnokok előleges, takarékpénztári szövetekezete 100 forintot adományozott az egyesületnek. A deutsch-kreuzi (szász-kereszturi) evang. szász egyházközség, mint iskolaszék, a magyar iskolaegyesülethez fordult magyar könyveket s magyar feliratu térképeket, tanszereket. Az egyesület már korábban is küldött nekik e czélra szolgáló eszközöket és újabbban sem hiába kereste fel az egyesületet, mert iskolájukat a szó szoros értelmében felszere. Örvendétes jelenség az egyesület életében az új alapszabálytervezet elkészülése, mely a régi számos felszög intézkedéseit kijavítja, az egyesületet országossá teszi, s oly hálózatot teremt a vidéki hasonló társulatokkal való szövetségben, mely a magyar nemzetiségnek hatalmas tényezője leend. Az egyesület továbbá fölkérte az akademiát, hogy szervezzen kebele ön oly bizottságot, melynek feladata lenne népszerű magyar művek szerkesztése és terjesztése. Trefort Ágoston miniszternek pedig feliratban különösen figyelmebe ajánlta a magyar bouneokat (gyermekfelügyelőket) képző intézetek létesítését. Szupa György családianoz rsvétiratot fog küldeni az egyesület, melynek a boldogult kerületi alelnöke volt. — A felügyelő bizottság nagy örömmel és lelkesedéssel fogadta az elnöki előterjesztést, mely után a kerületi elnökök terjesztik be a választmányok ez évi működéséről, a tagok számáról s a pénztár megállapításáról szóló kimutatásukat. Igény tevékenyek voltak az 1., 2., 5., 6 és a 8. ker. választmányai Bar a tagdíjjátralekosok némely kerületben nagy számmal vannak, de tekintve a begyűlt összegeket és a tagok számát, az előterjesztések e részről is örvendétesek. Ezután tárgyalatott az új alapszabálytervezet. — Az új alapszabály szerint az országos magyar iskolaegyesület czélja: „a magyar korona területén, különösen pedig a nem magyar ajku polgártársaink által lakott vidékeken és fővárosban a magyar nyelvnek terjesztésére, a magyar szellemnek ébresztésére és fentartására irányuló minden törekvést úgy anyagilag, valamint szellem-erkölcsileg támogatni. A gyűlést az idő előre haladott volta miatt az elnök bezárja s az alapszabályok további tárgyalását péntek delutánra halasztja.

A horvát tartománygyűlés.
 Egy havi szünet után sept. 30-án az új tartománygyűlés parlamentáris működése ismét megkezdődött. A ház karzata szufolva volt. A Márktéren ezernyi néptömeg gyűlt

össze. A ház előtt diszörsg állt. A képviselők délelőtti 10 órakor csaknem teljes számmal jelentek meg.

A nemzeti párt klubhelyiségében gyűlést tartott, melyben elhatározta, hogy korelnöké Vukotinovicot választja meg. Az ellenzéki pártok klubhelyiségeiben gyűlést tartott. Starcevic David még hiányzott, mert megállapodás szerint a nép által ünnepélyes bevonulás volt számára rendezendő. Starcevic délelőtti 10^{1/2} órakor indult el lakásáról az Iliczán át, hol kocsiját megállították és őt magát virágokkal halmozták el. Innen egy sereg gyermek és foglalkozás nélküli munkás által kísérve, a Márk-térre vonult, hol a nagyszámú tömeg zsvió kiáltásokkal fogadta a virágokkal koszorúzott képviselőt. A klubhelyiségben is ovációban részesítették őt a párt tagjai.

Pontban 11 órakor gyűlékeztek a képviselők az ülésteremben. Vukotinovic elfoglalta az elnöki széket, Stekovits ideiglenes jegyző által felolvastatta a Mihalic által átnyújtott királyi leiratot, a melylyel a bán a tartománygyűlés összehívásával megbízott, és kijelölte a bizottságot, mely Zsvikovic püspök elnökölte alatt a bánért volt menendő. A katonaság tisztelettel fogadta az érkező bán, míg a bámészködő tömeg nyugodtan viselte magát.

Midőn a bán az ülésterembe lépett a többség harsány zsvió kiáltásokban tört ki. A bán erre felolvasta a legmagasabb leiratot. A Starcevic-párt, mely a felolvasás közben is ülve maradt, csak egy pillanatra állott fel, a midőn ő Felsége neve említtetett. A királyi leiratot a többség lelkesedéssel fogadta. Különösen tetszett a leirat azon passzusa, mely a Magyarországot és Horvátországot között netalán felmerülő futólagos félreértésekről szól, melyek kölcsönös barátságos előkezeségekkel eloszlatathók lesznek. A leirat azon része is, a hol ő Felsége abbéli reményét fejezi ki, hogy a tartománygyűlés feladatát azon mérséklettel, észélyességgel és nyugodtsággal fogja megoldani, a mely a törvényhozó testület méltóságával együtt jár, lelkesedéssel fogadtatt.

Miután a bán a tartománygyűlést megnyitottan nyilvánította, a korelnök felhívta a ház tagjait, hogy vegyenek részt az ünnepélyes isteni tiszteletben. A képviselők erre a bannal előlökön a Márk-templomba vonultak. Utközben ismétlődtek a Starcevicnek szóló tüntetések. Az isteni tisztelet után a képviselők többsége a bán lakására kíserte. Starcevic Davidot, midőn a templomból kiment, ismét zsvió-kiáltásokkal fogadta a tömeg, a mely különben iskolás gyerekekből, inasokból s több ifyfele elemből állott. A csöcsélek Starcevicet lakására kíserte. Ezen tüntetéseknek az volt a céljuk, hogy Starcevic nagy népszerűségét bizonyítsák, de csak az tűnt ki, hogy Zágrábban mindenesetre van bizonyos pártja, a mely azonban az érletlen és a turbulens elemekből rekrutálódik.

Ma este a bán megjelent a nemzeti párt klubhelyiségében, szívelyesen üdvözölte a pártnak megjelent tagjait s biztosította őket a kormány nevében is arról, hogy támogatni fogja a pártot. Kedvezően fogadott beszédéből es abból, hogy ő magát meg nem választatta, kitunik, hogy szándéka a pártot fölött foglalni állást. A párt értekezletén a szerbek is teljes számmal jelentek meg, holnap azonban már megalakul a külön szerbek klubja, melynek nem lesz ugyan politikai jellege, csak hogy némileg jelezni fogja a tagok különállását.

— Az országgyűlési antiszemita-párt megtartotta első értekezletét. Az elnöki széket Nendtvich Károly korelnök elfoglalván. Istóczy Győző melegen üdvözölte a párt tagjait s rövid beszédben kitartó buzgalomra hívja őket. Andreánszky Gábor br. felhívja az értekezlet figyelmét a mérsékelt ellenzéki körnek f. hó 28-án tartott értekezletén Apponyi Albert gr. és Fenyvessy Ferencz képviselők részéről tett s az antiszemita pártot is érdeklő felszólalásokra. Szóla a közjogi alapon álló antiszemita meggyőződését véli kifejezni, a midőn ki nyilatkoztatta, hogy saját elvei ellen vetene es választónak bizalmával elne vissza, ha bárki közlök kívánkozott volna az Apponyi gróf alatt álló mérsékelt ellenzékbe belépni. A mi pedig az elfoglalt helyeket illeti, azt véli, legjobb lesz, ha a szélső helyeket a mérsékelt ellenzék átengedi az antiszemitaoknak. Ez értekezlet ezen kijelentést helyesléssel fogadván, magává teszi. Ezután a kör eddigi házszabályainak a megváltozott viszonyokhoz képest leendő átdolgozására a korelnök elnökölte alatt bizottság küldetett ki, a mely utasított, hogy az új házszabály-tervezetet a legközelebbi idő alatt beterjessze, hogy annak elfogada után a kör tisztikara megválasztathassek. Ezzel az értekezlet véget ért.

— Görgey rehabilitálásának ügyében hosszabb levelet intézett Klapka tábornok Báthory-Schulz 1848-iki honvédezedéshez.

Klapka hivatkozván az ezredes neve alatt a „Füg.”-ben pár nappal ezelőtt megjelent nyilatkozatra, kiemeli leveleiben, hogy nem árnyzkodott Görgeyvel Kossuth ellen, hanem mindig azon volt, hogy a kormány rendelkezései foganatosítsassanak. Minden iratomban, így folytatja, eles kritika alá vettem Görgeynek Kossuthal szemben való eljárását; 35 év óta soha sem beszéltem vele, s így nézeteink ellentétei nem voltak kiegyenlíthetők. Ma is azon állásponton vagyok, mint akkor, midőn közzétettem emlékirataimat a szabadságharczról, s ha én teszem a kezdeményezést Görgey rehabilitására, meglehet, ő maga dezavválta volna. Nem én tettem, hanem néhány barátom, kik egy ízben kifejezték előttem annak szükségét, hogy a világoti fejevételrel elvgre valódi mivoltában megvilágítsassák s levetessék róla az árulás súlyos vádjá. Közölték velem, hogy e czéltól nyilatkozatot akarnak kiadni s felszólították a hozzájárulásra. Megtettem: 1. mert a világoti fejevételrel nem Görgey önkényes parancsára, hanem a haditanács határozatából történt; 2. mert e haditanácsban az akkor Görgey táborában volt valamennyi tábornok főbb tiszt részlett és egy sem emelt ellene szót. Zámlyék kivételével, a ki jobbnak látta az osztrákok előtt tenni le a fejevret, 3. mert bizonyára többen lettek volna köztük, a kik meghíusítják a Görgey számdokait, ha nincsenek erősen áthatva a fejevételnek szükségére által; 4. mert ha ez árulás lett volna, a vád egy része zsvio-zenek a haditanács tagjaira, azon férfiakra, a kiket vértanuk gyanánt tisztelünk; 5. mert a levelek, melyeket többen közölök az aradi kazamatákból hozzám Komáromba küldtek, arról tesznek bizonyoságot, hogy mindnyájan azon szerencsétlen hitben voltak, hogy az ország teljes lecsendítése után szelidebb bánásmódra számíthatnak. Az ellenségük nemesebb érzésében való hit volt az, a mi vérpadra vitte őket; tapasztalatlanaság, czinikus büszkeség, önteltsg Görgey részéről, a ki megerősítte őket tévhitükben, de nem közönséges árulás, mert az árulókat úgy jutalmazták, a mint Hákóczy árulóján történt — s mi volt a Görgey jutalma? Az, hogy barátellenség által eltelve, szakadatlan gyötrelmet közt, szégyéyen s elhagyatva, a magányban kell töltenie életét. Ideje lenne. 35 év után, felhagyni végre a kellemetlen üldözéssel s a történetre bízni a végleges ítéletmondást föltette és működése fölött.

— A kiewi zavargásokról. következő részleteket írják. A kiewi Vladimir-egyetem ötvenéves jubileuma alkalmából Roennenkamp egyetemi rector a tanuló ifjusághoz fordult, hogy vállalják magukra az ünnepély zenei részének rendezését. Az ifjuság a legnagyobb örömmel fogadta a rector felszólítását s egy bizottságot választottak a szükséges intézkedések megtételére. A bizottság tagjai tanácskozást tartván abban állapodtak meg, — hogy L e s e n k o t e z Oroszországban általánosan kedvelt zeneművészt szőlítják fel, hogy az énekeszeket tanítsa be s dirigálja az ének-és zenekart. Erre a bizottság szabályszerűen előbb a rectorhoz fordult s előadván terveiket, kérték beleegyezését. A rector ez kézséggel megadta, sőt megígérte, hogy az ifjuság nevében is fel fogja szőlítani Lesenkot. Rövid idő múlva azonban a rector tudtal adta a bizottságnak, hogy Lesenko nem hajlandó az ifjuság kerelmét teljesíteni. Ez természetesen nagy lehangoltságot keltett az ifjuság körében s egy küldöttség ment egyenesen Lesenkhoz, meg tudandó vizszautasításának okát. Ekkor azonban kitünt, hogy Lesenkot a rector föl sem szőlította az ifjuság nevében s így nem is utasíthatta vissza. Az ilyen eljárás által felgátzott ifjuságot meg egy más dolog is nagyon elkeserítette. A jubilaris ünnepélyt ugyanis szabad ég alatt kellett volna tartani, miután az egyetem helyiségei meglehetősen szűkek. A rector a 2500 tanuló közl mintegy 500-nak belépti jegyet adott a gymnasium közleében lévő térre s ezenkívül megengedte nekik, hogy a banket-hez mintegy 300 vendéget hívjanak. A meghívókat az ifjak már el is küldötték, mikor a rector — valószínűleg Golubovsz inspector tanácsára — azt a tapintatlanságot követte el, hogy az ifjakról bekövetelte a meghívottak névsorát. Az ifjak összeállították a névsort s benyújtották a rectorhoz, ki aztán igen sok nevet kihuzott a névsorból, a melyek nem tetszettek neki s helyettök mást írt bele. Az ifjak ez ellen természetesen tiltakoztak, de mit sem használt; a rector erre kijelentette, hogy az eddig kiadott jegyek és meghívók érvénytelenek. Az ifjuság pedig elhatározta, hogy az egész ünnepélyeségtől távol fog maradni. Az ünnepély napján az ifjak mindenféle dalok éneklésével zavarták az ünnepélyek méltóságát s az inspectorra „Perect”-ot kiáltozva a rector ablakait bevették.

ÜZLET.

MAHOZ

... városkaza alatt.

... szomszedságában.

Falk Ottó.

... legfontosabban eszközöketnek

KITÜNTETES
SHERIDAN
FÉRFIVÁR
... ezüsterem 1878

ÁK

DISZOKLEVÉL
1871-ben.

— Színház. Tegnap szerdán nyílt meg színi évadunk. Pont hétkor kezdődött az előadás, a zenekar a Kólcsey himnuszát játszotta, s majd az összes személytel rendezte a Hymnuszt, melynek végeztével látható lón az előképlet a magyar Thalia bevonulása Debreczenbe. Az izléssel rendezett képletet háromszor is kívánta látni a közönség s Krecsányit is kihívta a kit nagyon rokonszevesen fogadott s megjelenezett. Tíz percnyi szünet után megkezdődött „A vasyáros” előadása. A darab rendkívül hatást csinált. Abonyi művészi alakítást mutatott be. Szép férfias maszkja, külső megjelenésének eleganciája, hangja, mind emelték a hatást.

Kissné meglepett bennünket. Nem ösmertünk rá oly óriási mérvű a haladás, melyet játékan tapasztaltunk. Sok szepet olvastunk róla, sokat hallottunk diadalairól a nyár folyamán a mai este beláttuk, hogy jogosult volt mind az a dicséret, mind a sok óváczió, melyben Pozsonyól Egerig részesítette a közönség. A mai est után bátran kimondjuk mi azt a vélemény, hogy ő az időszerűt a vidéki színpadok legkiválóbb ifjú hősnője, s hogy regyogó jövő várja a színi pályán, különösen kiemeljük mai darabban azon jelenetét, midőn Bligny hercegnét kiutasítja, ez fenypontja volt mai játéknak, mely jelenés után négyszer idézte őt a közönség a lámpák elé. K r e c s á n y i n é (Athensai) jelesül alakította a pógós polgár lányt ki feltokodva a főúri körben, minden pillanatba éreztetni kívánja környezetével, hogy a pénz több mint a czim.

N é m e t h e t (Mouline) rokonszevesen fogadta az őt szerető közönség. Jól is játszott, bár néha a tulástól nem volt mentve. Szabó Antal (Bachelin) új tag kis szerepében is bebizonyította, hogy értelmes, képzett színész. Pálffy (Bligny) Halmay (Préfont báró) Sajó Endre (Oktáv) mind emelték az ősszhatást. Kükemezei Vilma (Susanne) újonnan szerződött naiváknak is kellemes hangja, megnyerő külseje van. Siposné (Beaulieux marquise) kitűnően játszott. Völgyi Katicza (Préfont báróné) segéd színésznőnk ritka ügyességgel beszélt és mozgott s szép toletteivel is kitűnt. Összintén örülünk, hogy Krecsányi ily ritka erős, jól szervezett társulatról gondoskodott, mely diszére válik jószágunknak s ő neki, a ki most már igazán joggal viseli azt a nevet, melylyel a fővárosi sajtó szokta emlegetni: „a vidék első igazgatója.”

Loris.

Meghaltak.

(Debreczen, 1884. szept. 21—27.) Szalay János 6 h. himlő, Schwarcz Eszter, bélnurur, Németi Jánosné 78 é. aggkór, Sonkoly István 46 é. tüdőgümő, Szijjártó János 64 é. tüdőgümő, Janó Mária 3 é. toroklob, Kardos Gáborné 59 é. aggkór, Zelizy Dánielné 30 é. — Titkár Ferencz 4 é. toroklob, Molnár Bálint 4 é. torokgyik, Nyulási B 16 é. szerencsétlen halál, Huszti Zsófia fia gyengesség, Pócsi János 2 é. tüdőgümő, Perge Zsuzsanna fia halvasz., Ménes Ferenczné 79 é. guta, Vas János 56 é. guta. Szakál Gábor 9 é. vérhas, Tinta József 3 h. tüdőlob, Harsányi Mária 19 é. tüdőlob, Károlyi Mária 14 é. tüdőgümő, Gál József 2 h. győresök, Vedres Lajos 1 é. bélnurur, Tóth Sándor 1 h. gyengesség, Horváth István 33 é. gyilkosság, Kovács Sándor 28 é. tüdőgümő.

Hazánk s a külföld.

— A kolera bacillusról Lewis angol pathologus meglepő fölfelezeseket tesz közé a Laucet című londoni orvoslápban. E szerint a Koch-féle úgynevezett kolerabacillus nemcsak betegek, de egészségesek nyálában is rendszeren található. Annyi tehát bizonyos, hogy a kolera bacillusokban keresni a kolera okát, csalódás volt s azok az állami intézkedések a melyek e hypothézisből kiindulva a árva y terjedésének megakadályozására történtek, kétségkívül ismét meg fognak szüntettetni.

— A király hétfőn délután negyedfél órakor minden előleges értesítés nélkül megjelent a mécsarnokban és megtekintette Munkácsy Mihály remek festményét.

— A trónörökös pár Erdélyben. Marosvásárhelybe Rezső trónörökös és Stefánia trónörökösne a magyar államvasutak díszes udvari kocsjában hétfőn reggel 6 óra 45 perczkor érkeztek. Ma már Görögnyben vannak, hol igen eredményes medvevadászat igérkezik.

— Temesvár szépen halad! Tegnapelőtt már a villamos világítás működésbe lépett. A város fényárban uszik. A közönség bámulva járja be az utcákat. A világítás kitűnően sikerült. A művezetőseknek annyira hatalmában van a villamos fény, hogy egyes városrészeket, sőt utcákat is hirtelen el tud zárni a folyamtól. A fény mindig erősebb lesz, minél inkább alkonyodik.

— Kossuth Lajos egy vidéken lakó családhöz melylyel regóta levelezget a napi kérdések fölött — írja a „Sz.-g.” — ujabban ismét irt volna levelet, még pedig Görgy reabilitálásának mozgalmáról. Kossuth elesen itéli el a mozgalmat és azt azon demoralizáló politikai megdöbbenést tenyének mondja, mely Magyarországot függetlenségének minden emlékeit megakarja semmisíteni, vagy oly színbe öltöztetni, hogy a nemzetből kihálván az önfentartás iránt a hit, saját 1848—49-ben csodákat művelő erőiben ne bízzek, és lemondjon a reményről is, hogy valaha Magyarországot függetlenségét kivívja. Kossuth Lajos ekekezedéssel beszél a hanyatló közszellem az újabb mozgalmáról s kijelenti, hogy az események okozati összefüggésének tanulmányozása közben s azon adatok alapján, melyekre a történelem teszi rá kezét, Görgy tettét árulásnak, még pedig kifőzött átgondolt árulásnak tartja. Meggyőződése ez irányban csak erősödhetett.

— Vasuti baleset. M. Szigetről írják: Az itteni derék tisztviselőt: Doby Belát nem kis baj érte a napokban. Epen a vonat elindulásakor felakart szállani a mozdonyra, de egy kiálló csavarban nadrágja fennakadt, ő a sínre esett és kis hiba, hogy a mozdony át nem gázolt rajta. A bajt azért ki nem kerülhette, mert lába vassinen eltört és még sokáig fogja őrizni az ágát. A baleset annál kellemetlenebb a fiatal tisztviselőre, mert éppen a szerencsétlenség napján tettek át Halmba nagyobb ranggal és a baj következtében állását csak hetek múlva foglalhatja el.

— Francia-kinai ügy. A newyorki chinai consul táviratot kapott, mely nagyon valószínűnek mondja, hogy Franciaország és China közt rövid idő alatt békés uton megegyezés jön létre.

Muzsák.

— Uj regények. A „Nemzet” a jövő okt évnegyedben Jóka itól új regényt hoz „Kis királyok” cím alatt. — A „Pesti Napló” is jeles író új regényét igéri: „Dániel pap”, Tolnay Lajostól. — Petőfi ünnep Maros Vásárhelyt. Maros-Vásárhely szept. 28-án lelekmelő ünnepet rendezett Petőfi emlékének. Márvány emléktáblával jelölték meg ama hazát, melyben Petőfi 1849. júl. 30-ikat töltötte az akkori tulajdonos Görög Károly és neje Ziegler Vilma

vendégszerető körében. Innen indult Bemmel, imádásig szeretett vezérével és Egressy Gáborral Szekesvárra, hol a másnapi csatában mythosi alakként örökre eltűnt. Lázár Ádám orsz. képviselő tartotta a megnyitó beszédet. A beszéd utolsó szavai alatt a lepel a közönség eljen-riadala között lehullott. Antalffy Róza és Szilágyi Ilona kisasszonyok megkoszorúzták a díszes emléktáblát, melyen e szavak olvashatók: „Petőfi Sándor, a szabadság dalnok, Maros-Vásárhelyt 1849. júl. 30-án e Görög-féle sarokház főtéri erkélyes termében Egressy Gáborral együtt Görög Károly és Ziegler Vilma vendégszerető házigazdák körében megreggelizvén — innét indult Bem József altábornagy kíséretében a Fegyverháza (Szekesvár) melletti csatába, hol 1849. júl. 31-én elhunyt.

Itt még ember volt, innét indult ki nagy utra, Hogy csillag legyen ő. Fénye örökre ragyog. Emelte a kegyelet 1884.”

Ezután Kóptaki Gy. elszavalta ifju tüzzel „A magyarok Istene” köitéményt. Majd Lenárt József tanár mondta el terjedelmes ünnepi beszédét, mely mindvégig költőre tartá a közönség figyelmét. Az ünnepi beszéd után még Puskás István székegy gmn tanuló hatásosan elszavalta az „Egy gondolat bánt engemet. remek köitéményt. A tud. akademia Deák Farkast, a Kisfaludy társaság Szász Bélát, a Petőfi-társaság Tolnay Lajost, a fehéregyházi Petőfi sirenlik egylet Kuti Albertet és Lakatos Sámuel, az erdélyi muzeum-egylet és a kolozsvári m. kir. tud. egyetem dr. Szabó Károlyt bizta meg az ünnepen való részvételével. A budapesti egyetem irásban adott kifejezést kegyeletének. A kolozsvári egyetem ifjusága az ünnep alkalmából a következő táviratot küldte: „Magyar történet muzsája, vésőd soká nyugodott; vedd azt s örök tábládra vésd föl ezt a nagy napot. — Este a „Transylvania” vendéglő nagy termében diszlakomát rendeztek. A társaság eifélig mulatott együtt a zenehanjai mellett és ezzel a Petőfi ünnepeyleget ért.

Törvényeszk.

— Kivégzés Boszniaiban. Seyfried hóher a napokban bátyjával és két priékkkel Banyankába érkezett, hol több rablójlikosság miatt elítéltet fog kivégezni.

Közgazdaság.

— Husárok megállapitva bejelentve 1884. okt. 1-től 7-ig. 46 kr. Katona Lajosnál Rózsater 10. sz. alatt. 50 kr. Balogh Jánosnál mester-utca 1113. sz. alatt Gyarmati István Mester-utca 1442. sz. alatt Varga-utca 2238. sz. alatt Nagy Mihálynál Péterfia-utca 970. sz. a. Minden többi bejelentett mézárszékekben pedig 52 kr.

Jegyzet: Magyar Gábor három székében 1 kiló hus nyomtaték nélkül a közönség részére 8 krral. — a c. kr. katonai kórház részére pedig 10 krral drááb. Debreczen, 1884. szept. 30-án.

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like 'Tudósítás', '1 méter-másza Buzsá', '1 méter-másza Buzsá', etc.

Apró-cseprő.

Az érettségi vizsgán. — Mi a család? Kérdi tanítványát a vizsgáló tanár. — Csalás az, ha nem eresztenek át a vizsgán, — felel a tanuló. — Hogy-hogy? — Kérdi a meghökkenet tanár. — Ugy, hogy a büntető törvénykönyvben világosan áll, hogy: „csalást az követ el, a ki más ember tudat, lanságát arra használja fel, hogy ártson neki.”

Vannak művészi arcvonások, melyekből az eszme mégis hiányzik: Színházak, melyekben nem tartanak előadást! Gr. Zichy Géza.

Nincs oly alkotmány, melyből szabadság ne háramlanék, ha becsülletes emberek fogantatásjók, kik mindenkéltől a köztöt viselik szívtükön. Laboulaye.

SZERKESZTŐI POSTA.

„Kihívott fél”-nek, K a s s a. — A messze távolból hozzánk intézett kérdésre a következőkben felelünk: Mindenesetre tény, hogy a lovgias eljárás formái nevétségessé tetteket az által, hogy korukra, fajukra vagy államunkra nézve is társadalom határok árkába tartozó egyének élhetnek azokkal. Egyetlenegy szempont jogosítja fel őket a lovgias formákvaló élés, hogy most még nem követték el bűnös cselekményt. És a nyert karcocsa árán a kis diák, a Kóbeiff és Hugi már

gavallárnak hiszi magát és arronganciája is égbe nyúl. Ez azonban nem elég. A párbajozás uraknak való. Epen azért kövesse azt az eljárást az ön emberével szemben, a melyet hasonló esetre nézve a budapesti úri és előkelőbb birlapírói körök fogadtak el: inkább hátráljon meg s adjon ki elégi-tő magyarázatot mintsem hogy vereskedjék. Így az ügyet elintézte s még sem tette nevétségessé tisztas harczokra szánt ősi fegyveret.

Széplak. Jónni fog. T. I. urnak, helyben. — Mellőznük mert jobbat várunk.

Felelős szerkesztő: Gáspár Imre. Kiadó: Kutasi Imre.

Kluczki V. Antal legnagyobb állatsereglete a világon!

A vásártéren a FALK állatsereglete háta megett van felállítva. A világ minden állatja feltalálható. Elefántok, tevék, oroszlánok, tigrisek, párducok, leopárdok, oly szép példányokban találhatók, hogy egy állatkertben is ritkán fordulnak elő. Ezenfelül egy szarvas gim, jesus medve, gyönyörű zebra, muflon, fekete párduc, a mely fekete tigrisnek is nevezetik, temérdek majom, papagályok, kigyók, krokodilok. Naponként ponban 4 órakor d. u. s 7 ó. este nagy előadás!

S az oroszlánok, tigrisek, leopárdok, elefántok idomítása, mely a két testvér Enrigó és Scharles állat-zelidítő által eszközöltetik. Az idomítás mindig az etetésel köttetik össze. Mindez látható! A megzemlélés eszközi az igazságot. Bemenet első hely 40 kr, második hely 20 kr.

Orvosi tekintélyek által

Advertisement for Salvator medicine. Text: 'vese higydara, köszvény és hólyag bánta mak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál rendelve'. Large logo 'Salvator'. Text: 'Kapható ásványvíz-kereskedésekben s legtöbb gyógyszerárban. Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen. Raktárak: Budapesten főraktár ÉDESKÜTY L. urnál. Debreczenben: Csanak József, Gerébly Földi, Richl J. Z. uraknál.'

FALK nagy állatsereglete.

Naponként délután 4 és 7 órakor előadását tartja. Az állatsereglet körülbelül 100 leggyönyörűbb állatból áll. Különösen feltűnő a 2 indiai csoda elefánt, melyek a legbámulatosabb mutatóványokat adnak elő, — továbbá oroszlánok, király-tigris, Jaguárok, párducok, leopárdok, medvék, óriási kangoru. A még sohasem látott

MAKI vagy FELEMBER,

továbbá kigyók, orángután. Az árak igen jutányosak: I-ső hely 50 kr. II-ik hely 30 kr. III-ik hely 15 kr. Katonák és gyermekeknek I-ső hely 25 kr. II. hely 15 kr. III-ik hely 10 kr. Számos látogatást kér FALK GYULA.

